

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/poszukiwani-swiadkowie/24178,OKSZpNP-w-Bialymstoku-poszukuje-osob-posiadajacych-informacje-o-zabojstwach-Pola.html>
03.03.2026, 05:05

OKSZpNP w Białymstoku poszukuje osób posiadających informacje o zabójstwach Polaków dokonywanych przez funkcjonariuszy ZSRR, w lipcu i sierpniu 1945, na terenie przedwojennego poligonu 77 Pułku Piechoty w Lidzie

S 69/01/Zk

Instytut Pamięci Narodowej Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku prowadzi śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznych, będących nadto zbrodniami przeciwko ludzkości, w postaci zabójstw w lipcu 1945 roku, w nieustalonym miejscu, około 600 osób zatrzymanych na terenie powiatów augustowskiego, suwalskiego, sokólskiego, województwa podlaskiego, podczas tzw. „Obławy Augustowskiej”, dokonanej przez żołnierzy Kontrwywiadu Wojskowego „Smiersz” Trzeciego Frontu Białoruskiego Armii Czerwonej, przy współudziale funkcjonariuszy polskich organów Bezpieczeństwa Publicznego, funkcjonariuszy polskich organów Milicji Obywatelskiej oraz żołnierzy Pierwszej Armii Wojska Polskiego – to jest o czyny z artykułu 118 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks Karny.

Ze zgromadzonego w postępowaniu przygotowawczym materiału wynika, iż prawdopodobnie w okresie końca lipca 1945 roku oraz na początku sierpnia 1945 roku do Lidy w byłym województwie nowogródzkim funkcjonariusze ZSRR transportami kolejowymi przetransportowali z Grodna znaczną liczbę Polaków ubranych w ubrania cywilne. Po przyjeździe do Lidy, Polacy byli konwojowani do lidzkiego więzienia, a następnie z tego więzienia grupami liczącymi od 100 do 200 osób przepędzani przez Lidę na teren przedwojennego poligonu 77 Pułku Piechoty Wojska Polskiego, gdzie funkcjonariusze „Smiersza” mieli zabijać tych więźniów. Prawdopodobnie co najmniej 3 grupy Polaków, w odstępach kilkudniowych, wyprowadzono z więzienia i przepędzono przez Lidę na teren poligonu. Zwłoki rozstrzelanych osób miały być wrzucane do dołów przygotowanych na tym poligonie jeszcze podczas okupacji niemieckiej. Mieszkańcy Lidy, podczas pędzenia więźniów przez miasto, nie mogli opuszczać swoich domów, mieszkańcom zaś wmówiono, że więźniowie są przestępcami, osobami, które zgłosiły akces do niemieckiej grupy narodowościowej. Jednego z Polaków pędzonych na poligon, który nie mógł iść z wycieńczenia, funkcjonariusze ZSRR mieli rozstrzelać w rejonie ulicy Krupowskiej w Lidzie.

W związku z powyższym osoby posiadające informacje o dokonywanych przez funkcjonariuszy ZSRR, w lipcu i sierpniu 1945 roku na terenie przedwojennego poligonu 77 Pułku Piechoty w Lidzie, zabójstwach Polaków pędzonych na ten poligon z terenu lidzkiego więzienia i o wszystkich innych czynach związanych z tymi wydarzeniami – proszone są o

kontakt listowny bądź telefoniczny z Oddziałową Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku (proszę powołać się na sygnaturę sprawy S 69/01/Zk).

Adres:

Instytut Pamięci Narodowej
Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
w Białymstoku
15-637 Białystok
Warsztatowa 1 A
tel. 085.66.45.790, fax 085.66.45.799
e – mail danuta.pawlowicz@ipn.gov.pl

Białystok, 21 października 2013

Naczelnik OKŚZpNP w Białymstoku
Zbigniew Kulikowski